

УДК 336
КОНЦЕПТУАЛЬНІ ПІДХОДИ ДО ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ ФІНАНСОВА
БЕЗПЕКА ПІДПРИЄМСТВА

Костенко С.В., магістр
Донецький національний технічний університет
«Вища школа економіки і менеджменту»
Рубан Т.Є., к.е.н., доц. каф. ФіБС

Фінансова складова підприємства як внутрішньовиробнича функціональна складова економічної безпеки вважається головною, оскільки за ринкових умов господарювання фінанси є «двигуном» будь-якої економічної системи.

Останнім часом поняттю «фінансова безпека підприємства» приділяється багато уваги і це і не дивно, адже саме фінансові результати та фінансовий стан підприємства характеризують його спроможність пристосовуватися до змін у зовнішньому середовищі та адаптації до існуючого ринкового механізму.

На жаль, поняття «фінансова безпека» як самостійний об'єкт управління в літературі поки що не дістало гідного висвітлення.

Треба зазначити, що єдиного визначення поняття «фінансова безпека підприємства» поки ще не існує.

Аналіз наукової літератури допоміг визначити, що в економічній теорії фінансову безпеку розглядають, як правило, у таких аспектах:

- як одну із складових економічної безпеки;
- як самостійний об'єкт управління.

Сутність поняття «фінансова безпека підприємства» науковці трактують у двох розрізах:

- як стан захищеності інтересів підприємства;
- як стан ефективного використання ресурсів підприємства [1].

Отже О.І. Судакова вважає, що фінансова безпека підприємства – це важлива складова частина економічної безпеки підприємства, що базується на незалежності, ефективності і конкурентоспроможності фінансів підприємства, яка відображається через систему критеріїв і показників його стану, що характеризують збалансованість фінансів, достатню ліквідність активів і наявність необхідних грошових резервів, фінансову стабільність, ступінь захищеності фінансових інтересів на усіх рівнях фінансових відносин.

Р.С. Папехін визначає фінансову безпеку підприємства, як здатність підприємства самостійно розробляти і проводити фінансову стратегію відповідно до цілей загальної корпоративної стратегії в умовах невизначеного і конкурентного середовища.

І.О. Бланк дає наступне визначення: «Фінансова безпека підприємства – це інтегроване поняття категорій економічної безпеки та фінансування підприємства, що являє собою кількісно й якісно детермінований рівень його фінансового стану, який забезпечує стабільну захищеність пріоритетних збалансованих інтересів суб'єктів економічної діяльності від ідентифікованих реальних і потенційних загроз – зовнішніх і внутрішніх, параметри яких визначають на засаді фінансової філософії та створюють необхідні передумови фінансової підтримки сталого розвитку підприємства в поточному і перспективному періодах».

До вчених, які також розглядають фінансову безпеку, як стан захищеності інтересів підприємства відносяться: О. Кириченко, Ю. Кім, К.С. Горячева, А.Г. Загородній, Г. Л. Вознюк.

До авторів, які розглядають фінансову безпеку, як стан ефективного використання ресурсів підприємства належать: Л. Г. Мельник, Н. Й. Реверчук, Л. І. Донець, Н.В. Ващенко, В.І. Мунтіян, И.А. Александров, Е.А. Орлова, А.В. Половян, Г. Голухов, Д. Рейхарт, Ю. Шиленко. Їм належать наступні визначення цього поняття:

«Фінансова безпека підприємства – це стан найбільш ефективного використання корпоративних ресурсів підприємства, виражений у найкращих значеннях фінансових показників прибутковості й рентабельності бізнесу, якості управління, використання основних і оборотних засобів підприємства, структури його капіталу, норми дивідендних виплат за цінними паперами підприємства, а також курсової вартості його цінних паперів як синтетичного індикатора поточного фінансово-господарського стану підприємства і перспектив його технологічного та фінансового розвитку» [2].

«Фінансова безпека підприємства – це стан найбільш ефективного використання ресурсів підприємства, при якому значення інформативних фінансових показників ліквідності, платоспроможності, рентабельності, оборотності, прибутковості продаж й капіталу знаходяться у межах припустимих меж своїх граничних значень» [3].

«Фінансова безпека підприємства – стан найбільш ефективного використання корпоративних ресурсів підприємства, відображеного в оптимальних значеннях фінансових показників прибутковості та рентабельності бізнесу, якості управління, використання основних та обігових фондів підприємства, структури його капіталу, норм дивідендних виплат за цінними паперами, також курсової вартості його цінних паперів як синтетичного індикатора поточного фінансово-господарського стану підприємства і перспектив його технічного та фінансового розвитку» [4].

«Фінансова безпека підприємства – це сукупність заходів, спрямованих на запобігання збиткам від негативної дії усіх чинників впливу на фінансову безпеку за різними аспектами фінансово-господарської діяльності» [5].

Узагальнюючи все вищесказане треба відзначити, що фінансова безпека є багатоаспектною і складною економічною категорією і може характеризуватися з різних сторін. Під фінансовою безпекою підприємства слід розуміти такий фінансовий стан підприємства, який характеризується, по-перше, ефективним використанням фінансових ресурсів підприємства, по-друге, збалансованістю і якістю сукупності фінансових інструментів, технологій і послуг, що використовуються підприємством, по-третє – стійкістю до внутрішніх і зовнішніх загроз, здатністю фінансової системи підприємства забезпечувати реалізацію його фінансових інтересів, місії та завдань достатніми обсягами фінансових ресурсів, по-четверте, забезпечувати розвиток цієї фінансової системи, який повинен виражатись у найкращих показниках ліквідності, рентабельності, платоспроможності, оборотності капіталу та основних засобів підприємства. Відсутність єдиної точки зору на визначення поняття «фінансова безпека», яке б поєднало усі існуючі, робить актуальним подальше дослідження цього питання.

Список літератури:

1. Матвійчук О.Л. Концептуальні аспекти фінансової безпеки підприємства // Економічний вісник Донбасу - 2009. - № 4(18), С. 133
2. Л.І. Донець, Н.В. Ващенко. Економічна безпека підприємства: Навч. пос.- К: Центр учбової літератури, 2008 – 240с.
3. И.А. Александров, Е.А. Орлова, А.В. Половян. Оценка финансовой безопасности промышленного предприятия // Научные работы ДонНТУ. – 2002. - № 46. – с.12-19
4. Мунтіян В.І. Економічна безпека України. / В.І. Мунтіян. – К.: КВІЦ, 1999. – 464с.
5. Г. Голухов, Д. Рейхарт, Ю. Шиленко. Управління фінансовою безпекою підприємства в процесі його реструктуризації // Проблеми науки – 2008. - № 9. – с.19-23